

УДК 338.48

Мамотенко Д.Ю.

канд. екон. наук, доц. ЗНТУ

СТРАТЕГІЯ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНОЇ ІНДУСТРІЇ МІСТА ЗАПОРІЖЖЯ

Туризм в Україні – це ключова галузь економіки, розвиток якої повинен забезпечити відкритість вітчизняної економіки, посилити демократичність та євроінтеграційний курс держави.

Стратегічною метою розвитку туризму в Україні є створення конкурентоспроможного на внутрішньому та світовому ринках національного туристичного продукту, розширення внутрішнього та збільшення обсягів в'їзного туризму, забезпечення на цій основі комплексного розвитку курортних територій та туристичних центрів з урахуванням соціально-економічних інтересів населення, збереження та відновлення природних територій та історико-культурної спадщини.

У багатьох європейських країнах вплив туризму на суспільно-економічний розвиток території розглядається через поняття збалансованого розвитку, який в результаті формування і впровадження відповідної туристичної політики враховує диверсифікацію працевлаштування, збереження довкілля, охорону природних і культурних засобів. Історико-культурна спадщина, наявність краєвидів, якість послуг, що надаються, становлять критерії оцінки збалансованого туризму.

Це першорядні та основні показники, які стосуються будь-якої території. Важливим чинником, який сприяє розвитку туризму, є формування стратегій територіальних адміністративних одиниць, враховуючи наявні існуючі засоби, трудові та матеріальні ресурси.

Стратегію розвитку міста Запоріжжя на період до 2028 року розроблено за підтримки проекту міжнародної технічної допомоги «Партнерство для розвитку міст» (Проект ПРОМІС), який впроваджує Федерація канадських муніципалітетів (ФКМ) за фінансової підтримки Уряду Канади.

Одна із стратегічних цілей – «Відомий центр туризму». Зміна парадигми розвитку для Запоріжжя полягатиме у максимальному використанні туристичного потенціалу. Значний туристичний потенціал міста зумовлений географічним розташуванням, особливостями історичного розвитку, національно-культурним різноманіттям, специфічною архітектурою міста, природними об'єктами, наявністю потенційно брендових туристичних продуктів, унікальним поєднанням у межах міста урбанізованих і індустріалізованих майданчиків з заповідними територіями, що є основою для розвитку туристичної галузі міста, у т.ч. як однієї з бюджетоутворюючих, економічно та соціально ефективних. Для Запоріжжя це новий вид економіки. Однак є потреба у ідентифікації туристичних кластерів і їх підтримці, у тому числі, кадровій та інфраструктурній. Необхідне залучення інвестицій в сферу культури та туризму, розвиток туристичної інфраструктури, у тому числі, інноваційних видів туризму: промислового, подієвого, сакрального, історичного, козацького, природного. Відсутність культури підтримки туризму вимагатиме додаткових зусиль щодо управлінського, кадрового, логістичного забезпечення. Галузь потребуватиме підготовки кадрів, впровадження політики гостинності, додаткового розвитку логістичних можливостей. До проблем, які планується подолати унаслідок реалізації стратегічної цілі можна віднести: закритість міста; необ'єктивне інформування щодо туристичних ресурсів міста; низький рівень диверсифікації економіки.

Згідно поставленої мети затверджено оперативні цілі:

1. Розвиток туристичної інфраструктури В основі розвитку туризму на першому етапі будуть напрями історичного туризму (о. Хортиця) і технологічний туризм. Необхідно здійснити адаптацію міського простору до потреб туристів: встановити туристичні покажчики для забезпечення знайомства з туристичними об'єктами та маршрутами міста; забезпечити інформаційну підтримку для надання інформації про туристичні об'єкти та розважально-культурні заходи міста; створити Центр надання туристичних інформаційних послуг для безоплатної інформації про місто, його туристичні об'єкти, забезпечити відвідувачів безкоштовними мапами та мобільними додатками-путівниками Запоріжжя; організувати надання консультацій щодо закладів харчування та проживання, руху громадського транспорту, замовлення екскурсій і послуг індивідуальних гідів. Передбачається впровадження проєктів, спрямованих на створення зручних умов для гостей, зокрема для матерів і батьків з малолітніми дітьми, встановлення інформаційних сіті-лайтів, створення дитячої мапи міста з зазначенням дружніх до сімей з дітьми закладів.

2. Ідентифікація та підтримка туристичних кластерів Визначення потреб ідентифікованих кластерів, таких як кластери подієвого, історичного,

сакрального туризму, а також ідентифікація нових сприятиме створенню умов для залучення фахівців, розвитку персоналу, підготовці спеціалістів для задоволення потреб цієї мало розробленої в місті сфери. Основою підтримки на етапі розвитку туризму є забезпечення розвитку інформаційної підтримки кластерів на найближчих ринках, визначення та забезпечення комунікацій з визначеними цільовими групами.

3. Створення унікальних туристичних продуктів Потреби сучасного туриста, транспортні можливості відкривають нові горизонти туристичних обмінів та напрямів. Збір та розвиток ідей надзвичайного туризму має забезпечити поштовх до розвитку нової й важливої для міста галузі. Наповнення новим змістом вже існуючих туристичних пропозицій, розбудова маршрутів, де Запоріжжя відіграє значну роль, можуть бути частиною більш складних маршрутів, зокрема індустріального туризму, багатоденних маршрутів, які можуть розвиватися у партнерстві туристичних фірм, готелів, громадських рухів. Місто має муніципальні театри, подальший розвиток яких (за умов зростання їхньої популярності серед мешканців міста) може стати основою для театрального, інтерактивного музейного туризму. До невикористаних можливостей слід віднести розбудову туристичних зв'язків з Азовським узбережжям, що може розвиватися за умови створення відповідної логістики.

Розвиток туристичної індустрії у м. Запоріжжі та області потребує підтримки щодо узгодженого розвитку усієї туристичної індустрії України. Позитивних зрушень можна досягти, завдяки інтенсивній розбудові туристичної інфраструктури, співпраці державного та приватного секторів у сфері популяризації туристичного потенціалу міста та регіону, сприянню розвитку внутрішнього туристичного продукту та ефективній реалізації державної та регіональної політики в галузі туризму.